

OLIKA VILLKOR PÅ JOBBET

För att det ska kunna bli fler bostäder krävs det några som kan bygga dem. Rebell har träffat Alexander Lind som arbetar som elektriker för att prata om hur arbetsförhållanden ser ut och vad han tycker om utbildningssystemet.

TEXT: SIMON RENNER

DET ÄR FREDAG EFTER lunch och för 21-åriga Alexander Lind återstår nu bara några få arbetstimmar innan han kan stämpla ut för att därmed inleda helgens ledighet. Alexander är sedan ett tag tillbaka tillsvidareanställd på en svagströmsfirma som sysslar med diverse elmonteringsarbeten i fastigheter. Under vår korta pratstund berättar han gladeligen och med stort engagemang om sina arbetsuppgifter och han säger själv att han verkligen gillar arbetet han utför men att han nu har fått nog av branschen i sin helhet och att han därför tänker lämna den så snart tillfälle ges.

Alexander berättar om sin väg fram till där han står idag. En berättelse som tar sin början på ett praktiskt gymnasieprogram.

- Vi hade relativt mycket praktik, ungefär två månader per år, berättar han.

Denna praktik förlades till företag som helt utan krav på ekonomisk kompensation tog emot praktikanterna och satte dessa på lättare uppgifter vars resultat ibland inte ens dubbelkollades av handledaren. Alexander fortsätter:

- Förutom det faktum att vi fungerar som gratis arbetskraft för ett företag under

praktiktiden finns det andra aspekter som gör dagens praktiksystem extremt fördelaktigt för företagen. I och med att de flesta nyanställda är tidigare praktikanter har företaget en enorm makt att välja vilka de vill anställa. En praktikant som ifrågasätter chefen eller en som inte är tillräckligt snabb har mindre chans att bli anställd än någon som jobbar på och är tyst.

ÄVEN OM ALEXANDER Inte själv gjorde sin praktik på det företag där han idag är anställd har han fått uppleva en annan, hierarkisk aspekt av hela utbildningsprocessen. Systemet är nämligen uppbyggt så att du inte är färdigutbildad när du avslutar

ett yrkesprogram på gymnasiet. Nej, du ska först gå som lärling för att sedan efter flera år en dag benämna dig själv som elektriker.

Givet är att kunskap är någonting man tillförskaffar sig allt eftersom, men dagens system översatt i praktiken tar ingen hänsyn till hur skicklig du är utan du får lön baserad på hur långt du nått i processen till att bli elektriker.

- Givetvis ska man ha samma lön för samma arbete, poängterar Alexander bestämt. Som det är idag kan en lärling utföra samma syssla som jag gör men få

betydligt mindre betalt för det, fortsätter han.

Alexander vill nu lämna yrket och istället plugga till någonting helt annat. Han har högskolebehörighet men de som följer i hans fotspår på gymnasiet idag kommer inte att ges samma möjlighet till eventuella eftergymnasiala studier.

- Jag ser det som någonting väldigt dåligt. Det är orimligt att som femtonåring veta om man vill arbeta inom exempelvis byggbranschen utan att ens fått prova på hur det är, kommenterar Alexander.

I OCH MED ATT DEN NYA skolreformen börjar gälla denna hösttermin kommer de olika utbildningarna mer och mer tidigt urskilja vilka som ska arbeta och vilka som ska få leda, vilket Alexander ser som någonting uselt.

Samma skolreform har officiellt till syfte att tillåta de ungdomar som är "praktiskt lagda" att lära sig praktiska yrken och tvärtom. Resultatet av detta kommer att bli att den som ska arbeta inte kommer ges tillfälle att studera lika mycket samhällsvetenskap och liknade. På så sätt exkluderas den unga arbetaren från kunskap om den samhälleliga processen vilket kan leda till en känsla av obetydelse i samhället.

Det är viktigt att förstå hur samhället fungerar och att få en möjlighet att delta i förändringar. På de grunder är Alexander starkt kritisk till den nya skolreformen i synnerhet och på det rådande urväljande utbildningssystemet i allmänhet. ★

En praktikant som ifrågasätter chefen eller en som inte är tillräckligt snabb har mindre chans att bli anställd än någon som jobbar på och är tyst.

Foto: Teo Rosengren